

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1.	Nazwa zajęć/przedmiotu:	Historia Kościoła I - starożytność
2.	Nazwa zajęć/przedmiotu w języku angielskim	History of the Ancient Church
3.	Kod zajęć/przedmiotu:	12-B002A
4.	Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny):	obowiązkowy (kanon)
5.	Kierunek studiów:	teologia
6.	Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie):	jednolite studia magisterskie
7.	Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny):	ogólnoakademicki
8.	Rok studiów (jeśli obowiązuje):	pierwszy
9.	Rodzaje zajęć i liczba godzin (np.: 15 h W, 30 h ĆW):	36 h W, 10 h ĆW
10.	Liczba punktów ECTS:	5
11.	Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia:	ks. prof. UAM dr hab. Paweł Wygalałak, pawelwyg@amu.edu.pl;
12.	Język wykładowy:	polski
13.	Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie):	nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu

- a) przekazanie wiedzy o głównych etapach rozwoju Kościoła katolickiego w czasie i przestrzeni od momentu jego założenia do końca okresu starożytności;
- b) rozwinięcie umiejętności usytuowania najważniejszych wydarzeń z dziejów Kościoła umiejscowienie jego najważniejszych przedstawicieli na tle głównych wydarzeń historii powszechnej starożytności;
- c) zapoznanie w stopniu rozszerzonym z wiedzą na temat kształtowania się struktury Kościoła, relacji Kościoła z władzą świecką oraz światem kultury grecko-rzymskiej;
- d) uwrażliwienie na przyczyny rozwoju tych kierunków refleksji teologicznej, które znacząco wpłynęły na proces kształtowania się tradycji Kościoła i kultury europejskiej
- e) wyrobienie umiejętności krytycznej oceny i interpretacji źródeł historycznych związanych z historią Kościoła;
- f) rozwinięcie umiejętności komunikacji i pracy zespołowej nad źródłem historycznym dotyczącym dziejów Kościoła, z uwzględnieniem jego wymiaru faktograficznego oraz teologicznego.

2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują)

Potwierdzona ogólna wiedza i umiejętności z zakresu historii powszechnej starożytności.

3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EU) dla kierunku studiów

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EU dla kierunku studiów
002_01	tłumaczy okoliczności pojawienia się pierwszych wspólnot chrześcijańskich w starożytności	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U01; T_U02; T_U04; T_U07; T_U12; T_K01; T_K02; T_K03; T_K10; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_02	opisuje wpływ innych refleksji religijnych oraz filozoficznych na kształtowanie się teologii młodego Kościoła oraz związane z tym nurty heterodoksyjne	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U01; T_U02; T_U03; T_U04; T_U07; T_U08; T_U09; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_03	wskazuje potencjalne kierunki rozwoju wspólnoty Kościoła oraz momenty, w których dokonano kluczowych wyborów dyscyplinarnych i teologicznych	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U01; T_U02; T_U03; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_04	ocenia znaczenie najważniejszych postaci z dziejów Kościoła na poszczególnych etapach jego dziejów	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; Tn_K01; T_U01; T_U02; T_U04; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_05	ukazuje zmiany zachodzące w społeczeństwie antycznym pod wpływem idei chrześcijańskich	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U01; T_U03; T_U04; T_U10; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_06	korzysta z podstawowych źródeł historycznych i literatury przedmiotu	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U01; T_U02; T_U04; T_U05; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_07	dostrzega związki między faktami historycznymi a rozwojem teologii	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U01; T_U02; T_U03; T_U04; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_08	posiada umiejętność krytycznej oceny źródła historycznego	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U10; T_U11; T_U12; T_U16; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04
002_09	tłumaczy okoliczności pojawienia się pierwszych wspólnot chrześcijańskich w starożytności	T_W01; T_W03; T_W08; T_W12; T_W14; T_U01; T_U02; Tn_W05; Tn_U04; Tk_W05; Tk_U02; Tk_K04

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Wykłady:	
Świat antyczny i narodziny chrześcijaństwa.	002_01; 02_02; 002_06;

	002_07; 002_08; 002_09
Stosunek państwa rzymskiego do chrześcijaństwa, do 313 r.	002_05; 002_06; 002_07; 002_08;
Kościół judeochrześcijan i Kościół w kontekście kultury grecko-rzymskiej.	002_02; 002_05; 002_06; 002_07; 002_08;
Historia prześladowań i znaczenie kultu męczenników.	002_01; 002_04; 002_06; 002_07; 002_08;
Pierwsze zagrożenia jedności Kościoła (pierwsze herezje, gnostycyzm).	002_01; 002_02; 002_06; 002_07; 002_08;
Etapy kształtowania się struktury hierarchicznej Kościoła.	002_01; 002_03; 002_06; 002_07; 002_08;
Charakterystyka kultury i życia codziennego chrześcijan do poł. IV w.	002_01; 002_04; 002_06; 002_07; 002_08;
Konstantyn Wielki i jego znaczenie dla historii Europy i Kościoła.	002_01; 002_04; 002_06; 002_07; 002_08;
Relacje państwo – Kościół po 313 r.	002_01; 002_05; 002_06; 002_07; 002_08;
Wielkie spory teologiczne, trynitarne i chrystologiczne.	002_01; 002_02; 002_06; 002_07; 002_08;
Triumfujący Kościół wobec pogan.	002_01; 002_06; 002_07; 002_08;
Monastycyzm od Antoniego Pustelnika do Benedykta.	002_01; 002_05; 002_06; 002_07; 002_08;
Upadek Cesarstwa Rzymskiego. Papiestwo i rozwój idei prymatu.	002_01; 002_05; 002_06; 002_07; 002_08;
Chrześcijaństwo a islam, ikonoklazm.	002_01; 002_03; 002_06; 002_07; 002_08;
Kościół u schyłku starożytności na wschodzie i zachodzie.	002_01; 002_03; 002_06; 002_07; 002_08;
Ćwiczenia:	
Historia Kościoła jako przedmiot badań naukowych.	002_07; 002_08
Doktryny, herezje i spory kościelne.	002_03; 002_04; 002_05; 002_06; 002_08
Służba Boża, sakramenty i życie codzienne chrześcijan do poł. IV w.	002_03; 002_04; 002_05; 002_06;
Architektura i sztuka chrześcijańska pierwszych wieków.	002_03; 002_06; 002_08

5. Zalecana literatura

Opracowania i podręczniki:

- *Historia Kościoła*, red. L.J. Rogier, R. Aubert, M.D. Knowles, t. I, *Od początków do roku 600*, Warszawa 1986.
- *Świat Bizancjum*, t.1, *Cesarstwo Wschodniorzymskie 330-641*, red. C. Morrisson, Kraków 2007.
- *Świat Bizancjum*, t. 2, *Cesarstwo Bizantyńskie 641-1204*, red. J. C. Cheyneta, Kraków 2011.
- Ks. M. Starowieyski, *Sobory niepodzielonego Kościoła*, Kraków 2016.
- Bp Jan Śrutwa, *Dzieje Kościoła w starożytności*, t. 1-2, Lublin 2018.

Źródła:

- *Dzieje Apostolskie*
- *Constitutiones Apostolorum*, red. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2007.
- *Dokumenty Soborów Powszechnych*, t. I (325-787), red. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2005.

- Euzebiusz z Cezarei, *Historia Kościelna*, Kraków 2013.
- Tenże, *Żywot Konstantyna*, Kraków 2007.
- Hermiasz Sozomen, *Historia Kościoła*, Warszawa 1980.
- Sokrates Scholastyk, *Historia Kościoła*, Warszawa 1983.
- Atanazy Aleksandryjski, *Żywot św. Antoniego*, Warszawa 1987.
- Zosimos, *Nowa historia*, Warszawa 1983.
- VARIA z serii wydawniczych: PSP, POK, OŻ, PL, reguły zakonne, pisma gnostyckie, teksty świeckich autorów antycznych (Swetoniusz, Tacyt, Libanios, Julian Apostata, Ammianus Marcellinus i in.).

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	X
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu								
	002_01	002_02	002_03	002_04	002_05	002_06	002_7	002_8	002_9
Egzamin pisemny									
Egzamin ustny	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Egzamin z „otwartą książką”									
Kolokwium pisemne			X	X	X	X	X	X	
Kolokwium ustne									
Test						X			
Projekt									
Esej						X	X	X	
Raport									
Prezentacja multimedialna									
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)									
Portfolio									
Inne (jakie?) -									

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		46
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	44
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	10
	Przygotowanie projektu	-
	Przygotowanie pracy semestralnej	-
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	20
	Inne (jakie?) -	-
...	-	
SUMA GODZIN		150
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		5

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- bardzo dobry (bdb; 5,0) – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się

- dobry plus (+db; 4,5) – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dobry (db; 4,0) – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się
- dostateczny plus (+dst; 3,5) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami określone w efektach uczenia się
- dostateczny (dst; 3,0) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami określone w efektach uczenia się
- niedostateczny (ndst; 2,0) – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się